

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΚΘΕΣΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΘΕΣΗ ΟΛΩΝ

Η Ελλάδα είναι προπύργιο σταθερότητας και ελευθερίας σε μια περιοχή που φλέγεται, αλλά και πύλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φυσικό είναι να λειτουργεί ως φάρος για τους απελπισμένους που προσπαθούν να γλιτώσουν από σφαγές, πείνα και δυστυχία, εκθέτοντας τις ζωές τους σε θανάσιμους κινδύνους. Η χώρα μας, με την προαιώνια παράδοση φιλοξενίας, της οποίας ο λαός επανειλημμένως δέχθηκε τη φιλοξενία και την αρωγή άλλων, είναι σε θέση να βοηθήσει, να προσφέρει άσυλο και ελπίδα. Να δώσει σε αυτούς τους ανθρώπους την ευκαιρία είτε να προχωρήσουν προς άλλες χώρες είτε να επιστρέψουν στις πατρίδες τους, όταν οι συνθήκες το επιτρέψουν. Η Τουρκία, η Ιορδανία, ο Λίβανος φιλοξενούν περίπου 4 εκατ. Σύρους πρόσφυγες. Σίγουρα, ευρωπαϊκές χώρες μπορούν να κάνουν περισσότερα απ' όσα κάνουν τώρα.

Το κύμα προσφύγων και μεταναστών προς την Ελλάδα, που παρατηρείται σε νησιά και πλατείες, γιγαντώνεται, με μεγάλο κόστος σε ζωές. Πέρυσι, 219.000 πρόσφυγες και μετανάστες διέσχισαν τη Μεσόγειο, ενώ τουλάχιστον 3.500 άνθρωποι πνίγηκαν. **Ήδη**, το 2015, περίπου 31.500 έφθασαν στην Ιταλία και την Ελλάδα, και ο αριθμός των νεκρών και αγνοουμένων αγγίζει τους 900, σύμφωνα με στοιχεία της Ύπατης Αρμοστείας για τους Πρόσφυγες του ΟΗΕ. Από τη Μεγάλη Πέμπτη έως τη Δευτέρα του Πάσχα, στο Ανατολικό Αιγαίο διασώθηκαν 1.257 άνθρωποι. Τις ίδιες ημέρες, οι ιταλικές αρχές διέσωσαν πάνω από 8.500. Η κίνηση στο πρώτο τρίμηνο είναι τριπλάσια της περσινής. Είναι προφανές ότι πρέπει άμεσα να υπάρξει μια ευρείας κλίμακας επιχείρηση διάσωσης όπως αυτή που καθιερώθηκε από την Ιταλία τον Οκτώβριο του 2013 (η αεροναυτική Mare Nostrum) και έληξε τον περασμένο Δεκέμβριο. Αυτό αφορά όχι μόνο την Ιταλία και την Ελλάδα – που δέχονται τους περισσότερους πρόσφυγες και μετανάστες – αλλά το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη διεθνή κοινότητα.

Αλλά τι γίνεται όταν οι άνθρωποι αυτοί φθάνουν στην Ελλάδα; Το πρόβλημα εδώ είναι ότι για πολλά χρόνια οι μετανάστες και πρόσφυγες ήταν θύματα μιας νοοτροπίας κακόβουλης εγκατάλειψης: η (ανομολόγητη) πολιτική βασιζόταν στην κυνική ιδέα ότι εάν δεν δινόταν καμία παροχή στους παράτυπους μετανάστες, το πρόβλημα θα εξαφανιζόταν. Κι έτσι γινόταν – οι περισσότεροι, που ήταν νέοι άνδρες, κατάφερναν να περάσουν λαθραίως σε άλλες χώρες της Ε.Ε. σε αναζήτηση καλύτερων συνθηκών εργασίας και διαβίωσης. Τα τελευταία χρόνια, **όμως**, η έλλειψη ουσιαστικής πολιτικής και η αδυναμία του κρατικού μηχανισμού να διαχειριστεί το θέμα οδήγησαν στην υπερσυγκέντρωση μεταναστών σε κάποιες περιοχές, προκαλώντας αντιδράσεις κατοίκων και επιτρέποντας την εκμετάλλευση της κατάστασης από τους εκπροσώπους διαφόρων κομμάτων. Μετανάστες και αιτούντες άσυλο βρέθηκαν υπό κράτηση, με πολλούς να κρατούνται σε κακές συνθήκες για μεγάλα διαστήματα χωρίς να γνωρίζουν πότε θα ελευθερωθούν ή πότε θα απελαθούν. Πήγαμε από την εγκατάλειψη στην κράτηση. Ενώ παλιότερα δινόταν άσυλο σε μόλις 0,5% των αιτούντων, το 2013 άρχισε να λειτουργεί με πιο συστηματικό τρόπο η Υπηρεσία Ασύλου, αλλά δεν στελεχώθηκε επαρκώς και πολλά προβλήματα παρέμειναν.

Επιπροσθέτως, περίπου 10.000 έως 12.500 άνθρωποι έφθασαν στα νησιά από τις αρχές του χρόνου, όπου δεν υπάρχουν υποδομές, ούτε κονδύλια γι' αυτούς, ενώ υπάρχουν μόνο χίλιες θέσεις σε κέντρα υποδοχής, και αυτές κοντά στην Αθήνα. Την ίδια ώρα, κέντρα κράτησης άδειασαν χωρίς μέριμνα για τη διαβίωση των πρώην εγκλείστων. Άρχισαν πάλι να γεμίζουν πλατείες και δρόμοι του κέντρου της Αθήνας, ανοίγοντας τον δρόμο στη δυστυχία των προσφύγων και μεταναστών αλλά **ίσως** και στην ενίσχυση ρατσιστικών ομάδων.

Το θετικό είναι ότι είναι φανερή η διάθεση να βοηθήσουμε. Ο επίτροπος μετανάστευσης της Ε.Ε., Δημήτρης Αβραμόπουλος, γνωρίζει το πρόβλημα και καλεί την υπόλοιπη Ευρώπη να επιδείξει αλληλεγγύη, ενώ υπάρχουν έτοιμες προτάσεις από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες όσον αφορά την καλύτερη διαχείριση του προβλήματος. **Πάνω απ' όλα**, όμως, δήμοι (με πρώτο αυτόν των Αθηναίων), η Εκκλησία, μη κυβερνητικές οργανώσεις και πολίτες προσφέρουν σίτιση και στεγάζουν όσους μπορούν. Είναι ώρα όλοι να σταθούμε στο ύψος των περιστάσεων.

εφημ. Η Καθημερινή, 19-04-2015 (Κείμενο ελαφρώς διασκευασμένο)

A.1. Να παρουσιάσετε το περιεχόμενο του κειμένου αυτού με μια περίληψη 100 - 120 λέξεων.

Μονάδες 25

B.1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, σύμφωνα με το κείμενο, τις παρακάτω προτάσεις γράφοντας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό ή Λάθος**:

α. Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν διεκπεραιώσει άρτια το ρόλο τους αναφορικά με το προσφυγικό ζήτημα.

β. Η αθρόα προσέλευση των μεταναστών στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η συνακόλουθη απώλεια ανθρώπινων ζώων καθιστά αδήριτη ανάγκη τη λήψη μέτρων διάσωσής τους.

γ. Η Ελλάδα, ως χώρα υποδοχής, διαθέτει όλα τα μέσα για τη σύμμετρη εγκατάσταση των μεταναστών.

δ. Η εισροή μεταναστών στην Ελλάδα πυροδότησε τις ρατσιστικές συμπεριφορές.

ε. Η εθελοντική δραστηριότητα σε συνδυασμό με την πολιτική δράση είναι τα μέσα της αντιμετώπισης του μεταναστευτικού ζητήματος.

Μονάδες 10

B.2. Να βρείτε τον τρόπο ανάπτυξης της πρώτης παραγράφου του κειμένου **«Η Ελλάδα είναι προπύργιο σταθερότητας ... περισσότερα απ' όσα κάνουν τώρα»** (μονάδες 2) και να αιτιολογήσετε την επιλογή του συγγραφέα (μονάδες 2).

Μονάδες 4

B.3. Ποια νοηματική σχέση εκφράζουν οι παρακάτω διαρθρωτικές λέξεις ή φράσεις (με έντονη γραφή στο κείμενο): είτε... είτε (§1η), ήδη (§2η), όμως (§3η), ίσως (§4η), πάνω απ' όλα (§ 5η).

Μονάδες 5

B.4. α. Να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου με άλλες συνώνυμες, χωρίς να αλλάζει το νόημα.

Μονάδες 5

β) Να δώσετε τα αντώνυμα των παρακάτω λέξεων του κειμένου: σταθερότητας (§1η), προφανές (§2η), παράτυπους (§3η), επιτρέποντας (§3η), μέριμνα (§4η).

Μονάδες 5

B.5. Να εξηγήσετε το ρόλο του ερωτηματικού και της άνω και κάτω τελείας στην τρίτη παράγραφο του κειμένου.

Μονάδες 2

B.6. Σε ποιο γραμματειακό είδος ανήκει το κείμενο; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας παραθέτοντας τα βασικά χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου είδους.

Μονάδες 4

Γ. Σε επιστολή προς έναν επίτροπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφέρετε τις δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες και οι χώρες υποδοχής αυτών. Στη συνέχεια, με αφορμή το μεταναστευτικό ζήτημα, αναφερθείτε στο ρόλο που οφείλει να διαδραματίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση στην αντιμετώπιση των καίριων ζητημάτων που ταλανίζουν τα κράτη - μέλη αυτής. (500 – 600 λέξεις)

Μονάδες 40

Επιμέλεια: Μωυσιάδου Ιωάννα, Ποργιαλίδου Νατάσα, Γεωργιάδου Αναστασία